

Esteettömyyden yleissuunnitelman hyväksyminen, mielipiteet ja lausunnot sekä vastineet

Esteettömyyden yleissuunnitelmaluonnos oli nähtävillä 21.9.–6.10.2023. Luonnoksesta pyydettiin lausunnot niiltä maanomistajilta ja alueiden haltioilta, joiden alueille oli esitetty laatureittejä, hyvinvoinnin edistämisen palvelualueelta, Pohjois-Savon Hyvinvointialueelta / ikäihmiset, vammaiset, vanhusneuvostolta, vammaisneuvostolta ja pitäjäraadeilta. Lisäksi nähtävillä olo aikana pidettiin seitsemän yleisötilaisuutta, missä esiteltiin suunnitelmaluonnos. Yleissuunnitelmaluonnoksesta saatiin kolme lausuntoa ja yleisötilaisuuksissa kirjattiin mielipiteet ylös.

Suunnitelmaa muutettiin mielipiteiden perusteella Nilsiänsäällä, jossa vähennettiin laatureitin pituutta ja Riistavedelle lisättiin satamaan reitin pituutta. Muut tilaisuuksissa esille nousseet asiat oli jo huomioitu laatureittien osalta suunnitelmassa ja muilta alueilta saadut palautteet toimitettu eteenpäin. Yleissuunnitelmaa ei ole muutettu vammaisneuvoston lausunnon takia. SuRaKu-ohjeistuksen erikoistason kriteeristöjä ei ole teknistaloudellisesti mahdollista noudattaa koko kaupungin alueella. Määrittämällä jalankulun laatureitit ja niille kriteerit, saamme arjen tärkeät palvelut esteettömämmin saavutettavaksi.

Maaningan pitäjäraadin lausunto

Muutama lisästoive esteettömyyssuunnitelmaan. Kirkonkylän uimarannan alueelle toivoisimme yhtä vähän korkeampaa istuinta. Hyvä paikka olisi alaspäin viettävän rinteiden puolivälissä, huoltorakennuksen lähistöllä. Toinen lisäys suunnitelmaan: Alas rannalle vievän sorapolun alkupäästä nurmialueen loppuun asti toivoisimme tukevaa käsijohdetta. Rinne on jyrkkä ja ilman tukea ei kaikilta kulkeminen onnistu. Pitäjäraati on teettänyt alas hiekkarannalle pergolan, jonne on siirretty isoja kiviä istuimiksi. Käsijohde mahdollistaisi kaikille pääsyn yhteiselle alueelle. Roska-astioita/telineitä toivoisimme istuinten lähelle/helposti saavutettaviksi. Rannalla on yksi ainoa, iso 200–300 litran jäteastia huoltorakennuksen nurkalla mutta kovin hankalasti saavutettavissa. Ja vielä yksi toive. Ollinpolun varrella, leikkipuiston vieressä on kaksi penkkiä mutta ovat niin matalia, että ei onnistu nivel-polvi-selkävai-voista kärsivien käyttöä. Tähän loppuun vielä isot kiitokset teille kummallekin mielenkiintoisista ja innostavista esittelytilaisuuksista Maaningalla.

Kuopion kaupunki

Kaupunkiympäristö

Kaupunkitekniikan palvelut

Paula Pakarinen

14.2.2024

Vastine Maaningan pitäjäraadin lausuntoon

Uimarannan alueelle esitetyt toiveet toimitetaan viher- ja virkistysalue-suunnitteluun. Leikkikenttä sijaitsee Oikokujan varrella, mikä on osa jalankulun laatureittia. Sinne on suunniteltu esteettömiä levähdyspaikkoja.

Vanhusneuvoston lausunto

Kuopion vanhusneuvosto keskusteli Esteettömyyden yleissuunnitelmasta 28.9.2023 kokouksessa. Vanhusneuvosto kävi yleisluontoisen keskustelun asiasta ja päätettiin, että kaikki käyvät itsenäisesti läpi suunnitelman ja lähettävät puheenjohtajalle kommentit. Puheenjohtaja valtuutettiin kokoamaan kommentit ja toimittamaan lausunnon. Kokouksessa kerrottiin tieto mistä esteettömyyden yleissuunnitelma löytyy: www.kuopio.fi/ilmoitustaulu. Useat vanhusneuvoston jäsenet ovat olleet paikan päällä yleissuunnitelman esittelytilaisuuksissa, joissa he ovat jättäneet kommentit ylös kirjattavaksi. Näin ollen vanhusneuvoston puheenjohtajana katson, ettei neuvostolla ole enää lisäkommentoitavaa ja esittelytilaisuudessa esiin tulleet asiat huomioon ottaen yleissuunnitelma etenee sovitusti ja vanhusneuvosto katsoo sen toimivaksi ja valitut alueet sopiviksi kohteiksi.

Vastine vanhusneuvoston lausuntoon

Ei huomioitavia asioita.

Vammaisneuvoston lausunto

Kuopion vammaisneuvosto kiittää esteettömyyden yleissuunnitelman asiantuntijaryhmää osallistavasta otteesta suunnitelmaa laatiessa. Vammaisneuvosto pyytää huomiomaan seuraavia asioita esteettömyyden yleissuunnitelmaan liittyen:

Vaikka esteettömyyden yleissuunnitelmaan onkin määritelty jalankulun laatureitit, pyytää vammaisneuvosto huomiomaan sen, että jatkossa jo tieverkostojen suunnittelu- ja toteutusvaiheessa tulisi kaikki jalankulun reitit tehdä ennakoivasti erikoistason laatukriteereitä noudattaen. Näin saamme Kuopiosta esteettömän kaupungin ilman mittavia korjaustoimenpiteitä jälkikäteen, joka tulee myös taloudellisesti kannattavaksi. Kuopion vammaisneuvosto myös muistuttaa siitä, että kaikilla tulee olla mahdollisuus käyttää esteettömiä reittejä ja päättää itsenäisesti oma reittinsä. Valitettavasti esteettömyyden yleissuunnitelman osalta tämä asettaa ihmiset eriarvoiseen asemaan.

Vammaisneuvosto kuitenkin näkee, että tämä on hyvä ensimmäinen askel kohti esteettömämpää Kuopiota.

Esteetön kaupunkiympäristö palvelee kaikkia kuopiolaisia vauvasta vaariin. Vammaisneuvosto muistuttaa torialueiden epätasaisuuksista ja haasteellisista kulkupinnoista, jotka vaikeuttavat kaikkien liikkumista sekä aiheuttavat kohtuutonta haittaa. Myös katujen reunakivet ovat Kuopion kaupunkialueella usein kohtuuttoman korkeita. Tämä pyydetään huomioimaan jatkossa jalankulun laatukriteerit huomioon ottaen paikasta riippumatta. Teiden kunnossapidossa pyydetään kiinnittämään huomiota kaikille esteettömään sekä turvalliseen liikkumiseen niin, että kaikille jalankulkureittien käyttäjille on mahdollista käyttää reittejä. Pyydämme huomioimaan myös jalankulkuväylien ahtauden mm. Kuopion keskustassa, joka aiheuttaa haittaa erityisesti vammaisväestölle. Jalankulun tiesuunnittelussa pyydämme huomioimaan laajasti eri käyttäjäryhmät sekä vammaisväestön suuren eri vammairyhmien kirjon. Pyydämme konsultoimaan näitä eri käyttäjäryhmiä jo suunnitteluvaiheessa.

Vammaisneuvosto toteaa, että esitetystä esteettömyyden yleissuunnitelmassa on tehty hyviä ehdotuksia ja parannuksia jalankulun tieverkostoa koskien huomioiden laajasti eri käyttäjäryhmät. Tulevaisuudessa toivomme, että jalankulun reittien suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon osalta ennakointi, yhteistyö, koulutus ja ohjeistus kaikille eri osapuolille toimii niin, että tieto kulkee eri ketjuissa saumattomasti sekä niin, että lopputulos vastaa niille asetettuja vaatimuksia.

Vastine vammaisneuvoston lausuntoon

Kriteeristö

Esteettömän rakentamisen SuRaKu-ohjeet sisältävät katu-, viher- ja piha-alueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyviä esteettömyysohjeita ja kriteerejä. Käytännön ohjeisto syntyi v. 2004 Helsingin, Espoon, Joensuun, Tampereen, Turun ja Vantaan kaupunkien yhteistyönä. SuRaKu-ohjeissa on jaettu esteettömyysratkaisut perustason ja erikoistason. Yleissuunnitelman laadinnan yhteydessä todettiin, että erikoistason kriteerit ovat osin melko vaativia, joten niiden toteuttamisessa on teknistaloudellisia haasteita ja siten alueet jäisivät pieniksi. Päädyttiin määrittelemään jalankulun laatureitit, joissa esteettömyysvaatimukset ovat perustasoa korkeammat, muttei kailta osin erikoistasolla.

Laatureitin kriteeristö poikkeaa SuRaKu-ohjeistuksen erikoistason kriteeristöstä merkittävimmin seuraavissa kohdin:

1 pituuskaltevuus

- SuRaKu: 5 %
- laatureitti: tavoite 5 %, 5–8 % harkitaan kaidetta, yli 8 % kaide
- perustaso: tavoitteena 8 %, jos yli 8 % ja tärkeä väylä, kaide.

Kuopiossa on paljon korkeuseroja, joten 5 % pituuskaltevuutta ei ole mahdollista toteuttaa.

2 sivukaltevuus

- SuRaKu: maks. 2 %
- laatureitti: maks 2.5 %
- perustaso: maks. 3 %.

Kuopiossa on pitkään käytetty jalkakäytävillä 2.5 %:n sivukaltevuutta. Se on todettu toimivaksi kadun kuivatuksen kannalta.

3 penkit

- SuRaKu: suosituksia vain puistoväylille, ei suosituksia jalkakäytävillä
- laatureitti: penkit 150 m välein, jurkkien väyläosuuksien kohdalla väli 50–100 m.
- perustaso: tapauskohtaisesti.

Vuorovaikutustilaisuuksissa nousi vahvasti esille penkkien tarve. Liikunta- ja toimintaesteisille sekä ikääntyneille levähdyspaikat ovat tarpeen.

4 jalankulun ja pyörätien erottaminen

- SuRaKu: jalankulkuväylän ja pyörätien pinnoittaminen toisistaan eroavalla materiaalilla on suositeltavaa.
- laatureitti: erottaminen ensi vaiheessa keskustan jalankulun asiointi- ja työmatkareiteillä. Vapaa-aikaan ja virkistykseen tarkoitetuilla reiteillä toteutetaan erottaminen liikennemäärien perusteella, mikäli mahdollista.
- perustaso: pyöräilyn edistämistavoitteiden mukaisesti.

Jalankulun ja pyöräilyn erottaminen on todettu tarpeelliseksi siellä, missä on paljon jalankulkijoita ja pyöräilijöitä ja pyöräilijöillä suuri nopeus. Alueilla, missä on vähemmän liikennettä, on suunnitelmassa

päädytty siihen, että parannetaan mielummin esim. valaistusta, reuna-kivikorkeuksia, suojateiden turvallisuutta, pinnan tasaisuutta kuin lähdeittäisiin erottamaan jalankulkua pyöräilystä.

5 ohjaavat raidat

- SuRaKu: kävelykatuympäristöt, keskusta-alueet, joilla on julkisia palveluja, vanhus-, vammais-, sosiaali- ja terveystyöpalveluja tarjoavien toimipaikkojen ympäristöt, alueet, joilla paljon vanhus- ja vammaisasuntoja, julkisen liikenteen terminaali-alueet ja pysäkkialueet, liikunta- ja leikkipaikat, joilla huomioitu kaikki käyttäjät, esteettömät reitit esim. virkistysalueilla
- laatureitti: keskustassa liitekarttaan esitetyille reiteille.
- perustaso: ei toteuteta.

Vammais- ja vanhusneuvostojen sidosryhmätyöpajassa käytiin läpi ohjaavien raitojen periaate. Siellä pidettiin tärkeänä, että ohjaavien raitojen reitit ovat kokonaisuksia ja olisi saatavilla tieto, millä reiteillä raita on. Suunnitelman tavoitteena on keskustaan yhtenäinen ohjaavan raidan reitistö ja sitä tukevat ääniopasteet ja kohokartat.

Jatkosuunnitteluun kirjattiin ohjaavan raidan tarve KYS:ltä lähimmälle linja-autopysäkillä. Tässä työssä todettiin, että katuverkkoon ei kannata tehdä ohjaavaa raitaa ennen kuin sille on jatkumo KYSin tontilla.

Eri käyttäjäryhmien huomioiminen

Kunnallistekninen suunnittelu on järjestänyt suunnitteluratkaisujen esittelyjä ja toteutuneiden kohteiden testikävelyjä eri apuvälineiden käyttäjien kanssa ja niitä on tarkoitus jatkaa edelleen.

Paula Pakarinen kunnallisteknisestä suunnittelusta toimii kaupunkiympäristön palvelualueelta vammaisjärjestöjen yhdyshenkilönä ja osallistuu vammaisneuvoston kokouksiin.

Kaupunkitekniikan mallikuvia ja ohjeita on päivitetty ja päivitetään jatkossakin huomioiden kaikki käyttäjäryhmät. Tavoitteena on lisätä esteettömyyden kannalta tärkeitä yksityiskohtia ja varmistaa, että ratkaisut ovat sellaisia, että esteettömyys olisi mahdollista toteutua myös talvella. Vanhoja, esteellisiä rakenteita korjataan hankkeiden yhteydessä ja erillisinä pienkohteina vuosittain määrärahojen puitteissa.

Esteettömyyden yleissuunnitelman yhteydessä pidettiin kaupunkitekniikan henkilökunnalle esteettömyyskoulutusta. Vuonna 2024

järjestetään kunnossapidon, rakennuttamisen ja kunnallisteknisen suunnittelun henkilökunnalle esteettömyyskävely, jossa on mahdollisuus kokeilla eri apuvälineitä. Tapahtumat järjestetään yhteistyössä Kuopion Invalidit ry:n vaikuttamistyöryhmän kanssa.

Esteettömyyden yleisötilaisuuksissa esitetyt mielipiteet ja vastineet

Nilsinä 29.9.2023

- Onko ollenkaan tarpeen määrittää laatureittiä seuraaville osuuksille: Laitisenmäentiestä pohjoiseen sekä Kalevantie ja siitä yhteys Rantapuistoon. Keskityttäisiin keskusta alueelle ja keskitettäisiin investoinnit sinne.

Laatureitti lyhennettiin Laitisenmäentien liittymään.

- Korostettiin suojateiden merkitsemisen tärkeyttä.

Suojateiden näkyvyyden merkitys on tiedostettu yleissuunnitelmassa.

- Seurakuntatalon kohdalla pimeää suojatie. Lisäksi koettiin tärkeäksi valaistuksen parantaminen ja kasvillisuuden raivaaminen näkemäalueilta ja liikennemerkkien kohdalta.

Valaistuksen merkitys on tiedostettu yleissuunnitelmassa. Valaistukselle määritettiin jalankulun laatureiteille valaistusvoimakkuusvaatimukset. Laatureiteille tehtiin valaistusmittaukset.

- Kunnossapidon toimenpiteinä koettiin tärkeäksi monttujen korjaaminen ja hiekkojen poisto.

Epätasaisuuksien poiston tärkeys on tiedostettu yleissuunnitelmassa. Tasaisuuksille on annettu laatureiteille kriteerit.

- PALI-liikenteen auto ei ole esteetön.

Matalalattiabussien toive on toimitettu eteenpäin joukkoliikenteelle.

Juankoski 29.9.2023

- Kanavakujan huoltoajo sallittu -merkki: sijainti ja suunta tarkistettava.

Liikennemerkki on oikein.

- Kanavakujan puusilta: reunalankuissa korkoero

Korkoero on kirjattu yleissuunnitelman toimenpiteisiin.

Riistavesi 28.9.2023

- Satamassa reitin kunnostaminen laatureitiksi poistamalla kasvillisuutta. Saataisiin yhteys rantaan.

Lisättiin reitti satamasta ulkoiluväylälle.

Maaninka 27.9.2023

- Satamaan uimarannalle pöytiä, penkkejä ja varjopaikkoja. Uimarannalle mentäessä lisättävä kaide.

Uimarantaan liittyvät toiveet on toimitettu edelleen viher- ja virkistysaluesuunnitteluun. Maaningan uimaranta ei ole 5 v. hankeohjelmassa.

- Sataman penkit: Penkkien sijainnit ok, talvikunnossapitoon, senioripenkkejä, varjopaikkoja istutusten avulla.

Sataman reitin penkit ovat laatureiteilla. Laatureiteille on tarkoitus lisätä senioripenkkejä. Jollakin laatureitillä on tarkoitus testata levähdyspaikkojen talvikunnossapitoa. Saatujen kokemusten perusteella mahdollisesti laajennetaan talvikunnossapitoa muillekin laatureittien levähdyspaikoille.

- Ruuskalantie/Maaningantie: pensaat ovat näkemäesteenä risteyksessä.

Maaningantie on ELYn tie. Palaute on välitetty selvitettäväksi kunnossapitoon.

- Huomioitava liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet.

Liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpiteet on huomioitu yleissuunnitelman toimenpiteissä.

- Oikokuja läpiajon estäminen ja liikennemerkkien tarkistus tai puomi.

Liikenneturvallisuussuunnitelmassa on toimenpiteenä Satamatien ja Oikokuja liittymään hidasteen rakentaminen. Liikennesuunnittelussa tutkitaan puomin tai muun läpiajoa estävän rakenteellisen keinon mahdollisuutta. Tarkistetaan liikennemerkkien kunto.

Vehmersalmi 27.9.2023

- Kaikille pysäkeille katokset. ELY luvannut puiset katokset vuonna 2023.

ELY, kaupunki ja Kuopion Vesi ovat käynnistäneet Vehmersalmentien, Ryönänmäentien ja Linnatien suunnittelun. Suunnittelussa on mukana pysäkkialueet.

- Puomi on ok Vehmerinrantaan.

Puomi on myös liikenneturvallisuus 2030 2. korin toimenpiteenä.

- Toivottiin Lempeläntielle suojatietä srk:n pysäköintipaikan kohdalle.

Suojatie on. Kunnossapito tarkistaa suojatiemerkin ja ajoratamaalauksen kunnot.

Karttula 28.9.2023

- Vanhainkodintie on huonokuntoinen.

Vanhainkodintie on jalankulun laatureitti ja rakenteen saneeraus on toimenpiteenä.

Keskusta, Puijonlaakso, Levänen, Männistö ja Petonen 28.9.2023

- Hiekoitus muistettava talvella
- Materiaalien valinta niin että eivät ole liukkaita
- Kaupunki voisi tukea liukuesteiden/nastakenkien hankinnassa
- Saarekkeet niin leveäksi, että pyörä mahtuu siinä olemaan.

Laatureiteille tavoitellaan 3 m saarekkeen leveydeksi, min. 2.5 m.